

ที่ตัว

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๙๙๑. เรื่อง “สนใจหนังสือ สามารถสั่งซื้อได้ช่องทางไหนครับ”

ตอบ : หนังสือนี้เขาเอาไว้แจก เวลาเขาไปแจกตามงาน เขาได้รับหนังสือ หนังสือนี้ของมูลนิธิเอาไว้แจกหมด ไม่มีการซื้อขาย สนใจหนังสือก็ต้องติดต่อกันทางสำนักงานเขา เพราะไม่มีการซื้อขายไง เพราะการซื้อขายเป็นเรื่องโลก ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านทำ ท่านไม่ให้มีการซื้อขาย ที่นี้ไม่มีการซื้อขาย ฉะนั้น สนใจก็ติดต่อทางเจ้าหน้าที่เขา จบ

ถาม : ข้อ ๒๙๙๒. เรื่อง “หลังตัวรู้กับเจ้ากรรมนายเวร”

กราบนมัสการหลวงพ่อกะหมขอกกราบเรียนถามด้วยความสงสัยว่า หลังตัวรู้ของเรานั้น กับเจ้ากรรมนายเวรของเรานั้น มีความเกี่ยวข้องกันไหมครับ และถ้าเกี่ยวข้องกับการอธิษฐานจิต สำนึกในกรรมและอธิษฐานกรรม จะส่งถึงเจ้ากรรมนายเวรหรือไม่ครับ

ตอบ : นี่คำถามมันถามมาเนี่ย ถามมาเรื่องหลักการ หลักธรรม เห็นไหม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เชื่อกรรม กรรมดี กรรมชั่ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ฉะนั้น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วแล้ว เราทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีเกือบเป็นเกือบตาย ทาน คีล ภาวนา ทำบุญทำกุศล มีศีลมีธรรม แล้วฝึกหัดภาวนา ทาน คีล ภาวนา มันประพฤติปฏิบัติไปเป็นข้อเท็จจริง เพราะมันเป็นการร้อยสัตว์ชนสัตว์ คือร้อยหัวใจของสัตว์โลกให้พ้นจากกรรม

แต่ในสมัยปัจจุบันนี้เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วโลกมันเจริญๆ ไร คนเราก็คิดว่า ประกอบธุรกิจซื้อมาขายไปแล้วมันจะได้ผลตามนั้น นั่นเป็นธุรกิจ

แต่ถ้าเป็นเรื่องบุญเรื่องกุศล เรื่องบาปเรื่องกรรม เวลาเรื่องบาปเรื่องกรรม ว่าแก้กรรมๆ
แก้กรรมก็เป็นพิธีแก้กรรม มันก็เป็นพิธีการอันวอนขอ

แต่ถ้าเป็นการกระทำๆ เห็นใหม่ เวลาประพฤติปฏิบัติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
สั่งสอน เอตทัคคะ ๘๐ องค์คือพระอรหันต์ทั้งสิ้น แต่เวรกรรมก็ไม่เหมือนกัน ความถนัดก็ไม่
เหมือนกัน แล้วอุบายวิธีการอบรมปมเฉพาะแต่ละองค์ก็ไม่เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าสั่งสอนพระสาวกก็อย่างหนึ่ง เวลาไปอบรมพระโมคคัลลานะก็อย่างหนึ่ง

อย่างหนึ่ง อย่างหนึ่ง คือว่าเขาติดคนละอย่าง คนละชนิดใจ

แต่ถ้ามันเป็นเรื่องสายบุญสายกรรม เรื่องหมู่คณะ ชฎิล ๓ ฟันองเวลาไปเทศน์อาทิตตฯ
สำเร็จเป็นพันเลย ไปเทศน์ยสะ เทศน์ยสะจนยสะได้เป็นพระโสดาบัน บิฑามารดาของพระยสะ
ตามมา บังไว้แล้วเทศน์อบรมสั่งสอนบิฑามารดาของพระยสะ พระยสะเป็นพระอรหันต์

เวลาจะเป็นพระอรหันต์หรือว่าวิธีการจะกำจัดกิเลส มันอยู่ที่กิเลสของแต่ละบุคคลที่มัน
หยาบละเอียด ความผูกพันของแต่ละบุคคลมันไม่เหมือนกัน

ฉะนั้น มันต้องประพฤติปฏิบัติมาในหัวใจของบุคคลคนนั้น ในทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์
ดับ วิธีการดับทุกข์ โดยสัจจะโดยความจริงอันนั้น มันถึงจะเป็นความจริงอันนี้ ความจริงอันนั้น
ก็จะเป็นความจริงอันนั้น

แต่ในปัจจุบันนี้เราศึกษาธรรมะ แล้วมีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติ
ขึ้นมาจนท่านเป็นพระอรหันต์ แล้วเราก็คิดเป็นสูตรสำเร็จว่าเราจะทำแบบธุรกิจ ซ้อมมา ซ้อมขาย
แลกเปลี่ยน แล้วแก้กรรมก็แก้กรรมโดยการชดใช้เพื่อให้มันหมดไป

แต่ในการกระทำๆ นี้ในการประพฤติปฏิบัตินะ นี่พูดถึงว่าโดยหลักการ

บอกว่า ใจตัวหลังผู้รู้ นั่นนะ เวรกรรมตัวหลังผู้รู้ นั่นนะ

มันไม่ใช่ตัวหลังผู้รู้ มันอยู่ที่ตัวผู้รู้เลย อวิชชามันอยู่ เจ้าวัฏจักร เจ้ากรรมนายเวรมันอยู่ที่
จิตดวงนั้นเลย

แล้วหลังตัวรู้ นั่นคือเวรคือกรรม

แล้วเวรกรรม เวรกรรมมันเกิดจากการกระทำ เกิดจากการกระทำแล้วมันก็มีเวรมีกรรม เห็นไหม สิ่งที่มีเวรมีกรรม สายบุญสายกรรมๆ อย่างองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระเจ้าสุทโธทนะเป็นบิดา พระมหายาเป็นพระมารดา นางพิมพา นางพิมพาก็สร้างเวรสร้างกรรมกันมา สร้างเวรสร้างกรรมมันก็เป็นความผูกพันกันมาๆ เวลาถึงที่สุดแล้วเป็นพระอรหันต์หมดเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก้ไขเป็นพระอรหันต์ทั้งหมดทั้งสิ้น

ฉะนั้น ใช้อย่างที่ว่า หลังตัวผู้รู้เกี่ยวกับเจ้ากรรมนายเวรอย่างไร

เจ้ากรรมนายเวรๆ มันก็เป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ ถ้าเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์ เราเปรียบเป็นจิตเป็นนิสัย จิตนิสัยของคนแต่ละบุคคลมันไม่เหมือนกัน ตั้งแต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะมา เวลาประพฤติปฏิบัติมีศัสตราคือมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชำระล้างกิเลสสิ้นไป แต่ละนิสัยเดิมไม่ได้

พระสารีบุตรท่านรับกิจนิมนต์ ไปตามร้องสวน ท่านกระโดดข้ามไป เจ้าภาพไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า เป็นพระอรหันต์ เป็นพระอัครสาวกเบื้องขวา เวลาไปกิจนิมนต์เจอร้องสวนยังโดดข้าม ไม่สำรวจระวังใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า พระสารีบุตรไม่มีเจตนาใดๆ ทั้งสิ้น เพราะท่านเป็นพระอรหันต์ แต่กิริยาที่ท่านแสดงอย่างนั้นคือนิสัยดั้งเดิมของท่าน

ตั้งแต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะมา ละกิเลสได้แต่ละจิตนิสัยของตนเองดั้งเดิมไม่ได้ สันดานเดิมละไม่ได้ มีแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น

ฉะนั้น เวลามาพูดถึง เจ้ากรรมนายเวรๆ มันเกี่ยวกันมาอย่างไร

ถ้ามันเกี่ยวกันมามันก็เป็นสันดาน มันเป็นจิตเป็นนิสัย แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะไปละกิเลส กิเลสคือต้นหาความทะยานอยากไป คือพญามารไป คือเจ้าวิภูจักรไป แต่จิตนิสัยที่มันสร้างมากับเราคือตัวรู้ ตัวผู้รู้ จิตของเราละ มันอยู่ที่นั่นเลย กิเลสมันอยู่ที่นั่นเลย แต่มันหยาบมันละเอียดแตกต่างกันมากมายมหาศาล

คำว่า “มหาศาล” เห็นใหม่ เวลาประพฤติปฏิบัติบุคคล ๔ คู่ ตั้งแต่สักกายทิฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง กามราคะ ปฏิฆะขาดไป รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา สังโยชน์เบื้องบน สังโยชน์เบื้องล่าง

สังโยชน์เบื้องล่าง ความผูกมัด ความรัดตึงของสังโยชน์หยาบๆ เวลาขึ้นไปรูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา สังโยชน์เบื้องบน สังโยชน์เบื้องบนมันละเอียดดนะ มันละเอียด ประณีตจนใครจะรู้เห็นได้อย่างไร เวลาจะรู้เห็นขึ้นมา เวลาปฏิบัติไป เวลาประพฤติปฏิบัติตาม ความเป็นจริงมันเป็นแบบนี้

แต่ถ้าบอกว่า ตัวรู้กับเจ้ากรรมนายเวรมันเกี่ยวข้องกันอย่างไร

มันอยู่ที่เดียวกันหมดนะ อันเดียวกันหมดเลย เวลานั้น นาย ก. นาย ก. เป็นผู้กระทำ ความผิด นาย ก. โดนศาลพิพากษาว่าผิด ติดคุกอยู่ในเรือนจำ นาย ก. ก็ไปอยู่ในเรือนจำ

เวลานั้น นาย ก. ทำความผิด นาย ก. เป็นประชาชนทั่วไป เป็นอิสระทำอะไรก็ได้ แต่นาย ก. ไปทำความผิด ศาลต้องตัดสินจำคุก จำคุกนาย ก. ก็เข้าไปอยู่ในคุก นาย ก. อยู่ในคุก นาย ก. อยู่นอกคุก ก็คือ นาย ก. คนคนนั้นไง

จิต จิตที่มีกิเลสตัดมหาความทะยานอยาก จิตที่ว่าทำเวรทำกรรมสิ่งใดไว้ มันก็อยู่ที่จิต นั้น

เวลาจิตที่มีเวรมีกรรมชำระล้างกิเลส ชำระล้างกิเลสพวกพญามารต่างๆ ที่มันมีความหลงผิด สิ่งนั้นสิ้นไป กิเลสสิ้นไป กิเลสสิ้นไป เห็นใหม่ เจ้ากรรมนายเวรๆ เจ้ากรรมนายเวรมันจะตามไปไหนล่ะ มันตามไม่ทัน มันตามไม่ได้ มันตามไม่เห็น เพราะอะไร เพราะไม่มีภวาสวะ ทำลายอวิชชา ทำลายผู้รู้ ทำลายที่อยู่ของกิเลส ของพญามารทั้งสิ้น จบ จบครับ ถ้ามันเป็นจริงๆ เป็นอย่างนั้น

แต่อันนี้เป็นเพราะว่าผู้ถามถามด้วยความลังเลสงสัย ถามด้วยการศึกษาๆ เวลาศึกษาภาคปริยัติ ศึกษาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่องจำได้หมดนะ

เวลากรรมฐาน เวลากรรมฐานเฟื่องฟูขึ้นมา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพจน์ปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงในหัวใจของท่าน เทศนาว่าการในภาคปฏิบัติใด ในภาคปฏิบัติพูดถึงกิเลส พูดถึงมาร พูดถึงเวรกรรมของสัตว์

เราไปฟังมานี่เป็นภาคปฏิบัติ ภาคปฏิบัติขึ้นมา ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติจริง เห็นจริง รู้จริงในหัวใจของท่าน แล้วเราก็มานั่งจินตนาการไป

เวรกรรมมันอยู่หลังผู้รู้ แล้วมันมาเกี่ยวพันอย่างไรกับเจ้ากรรมนายเวร

เจ้ากรรมนายเวรก็ส่วนเจ้ากรรมนายเวร เจ้ากรรมนายเวรแต่ละภพแต่ละชาติมันก็ได้สร้างเวรสร้างกรรมกันมา พอสร้างเวรสร้างกรรมกันมา ในชาติปัจจุบันนี้มันก็เลยเป็นสายบุญสายกรรม

เช่น เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะปรารภนาเป็นพระอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เวลามาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “อัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวาของเรามาแล้ว”

นี่เขาก็สร้างของเขา มา สายบุญสายกรรมไป

เทวทัต เทวทัตเกิดมาเป็นเจ้าชายเหมือนกัน เป็นลูกผู้น้อง ลูกพี่ลูกน้องกันในราชวังเหมือนกัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกค้นคว้า ออกประพจน์ปฏิบัติจนเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวทัตก็มาบวชด้วยใจ แล้วก็มาตามล้างตามผลาญกับมันนี่ใจ นี่เจ้ากรรมนายเวรไป เวลาเป็นเวรเป็นกรรม เทวทัตๆ ก็ต้องย้อนตั้งแต่อดีตชาติไปเลย เจ้าชายสิทธิ์ตั้งแต่เป็นพระเวสสันดรไป นี่สายเวรสายกรรม นี่เวรกรรมไป

แต่เวลากิเลสขาด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาวิชฌายา ทาลายอวิชชาพญามารในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นไป สิ้นไป หหมดสิ้น เป็นพระอรหันต์เป็นศาสดา

เทวทัต เทวทัตได้ฉานโลกีย์ ฉานโลกีย์แปลงร่างได้ อภิญญาไป แปลงร่างเป็นงูได้ แปลงร่างให้พระเจ้าอชาตศัตรูตกอกตกใจได้ เห็นความมหัศจรรย์ได้ แต่เวลาคิดทำลายสงฆ์ ทำสังฆเภท ฤทธิ์เดชหายหมดเลย หหมด

นี่พูดถึงว่า เวลาเรื่องเวรเรื่องกรรม กับเรื่องอริยสัจ เรื่องมรรค

เราเน้นย้ำว่า ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่กรรม ไม่ใช่อริยสัจ ไม่ใช่อริยสัจ เห็นไหม

ศีล สมาธิ ปัญญา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาชกขยญาณ ศีล สมาธิ ปัญญา
มรรค ๘ สมบูรณ์แบบ ทำลายอวิชชา ทำลายพญามารในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า

เทวทัตมาบวช เทวทัตมาบวชก็ได้ฉานโลกีย์ไป อภิปัญญา ๖ สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ เขา
ทำกันได้อยู่แล้ว แล้วทำได้มันเกิดอภิปัญญา เกิดฤทธิเกิดเดชอย่างนั้นนะ แต่เป็นของสมมุติไป
จบ ตกนรกอเวจี

นี่พูดถึงว่า เจ้ากรรมนายเวรกับตัวผู้รู้มันสัมพันธ์กันมาอย่างไร

สัมพันธ์เพราะว่าจิตนี่เป็นคนทำ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเกิดซ้ำเกิดซาก ทำดีทำ
ชั่วซบลงที่นั่นหมดนะ ความลับไม่มีในโลก ตัวเองรู้ชัดๆ ตัวเองรู้ชัดว่าทำไมไม่ทำมาเพราะมัน
อยู่ในใจของตน แต่ไม่มีมรรคไม่มีผล ทำอะไรไม่ได้ อภิปัญญาไป สมาธิทำไม่เป็นไป ถ้าทำเป็นก็
ติดสมาธิไป

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นให้มีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมา ทำความ
สงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบระงับแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา นี่เข้าอริยสัจ
เข้ามรรค ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับด้วยมรรค ๘ วิธีการดับทุกข์ ถ้าเข้ามรรคมันรู้มันเห็นของ
มัน จะเป็นภาวนามยปัญญา

แล้วเวลามันพิจารณาของมัน มันปล่อยวางของมัน นั่นชั่วคราวๆ ต่ทั้งคปทาน เวลามัน
สมุจเฉทฯ ขณะ ดับหมด แต่ละขั้นแต่ละตอน บุคคล ๔ คู่ ถ้ามันจริงมันจังนะ มันชัดเจนของมัน

นี่พูดถึงว่า “ผมสงสัยตัวผู้รู้ของเรากับเจ้ากรรมนายเวรของเรา มันเกี่ยวข้องกันไหมครับ
และถ้าเกี่ยวข้องกัน การอธิษฐานจิต สำนึกในกรรมและอโหสิกรรม จะส่งผลกับเจ้ากรรมนาย
เวรอย่างไรบ้าง”

เวลาเราสำนึกไง เวลาเราทำสิ่งใดผิดแล้วมันสังเวช เราเห็นเด็กทำผิด เราอยากให้เด็กมันทำถูกต้องทั้งสิ้น แต่เด็กมันทำผิดไปแล้ว ถ้ามันคือมันด้านมันก็พาล เทียบรังแกเขาทั่วไป เด็กคนไหนมันทำความผิดของมัน ถ้ามันเข้าใจว่าผิด มันขออภัยขอโทษ เด็กคนนั้นจะเป็นเด็กดีขึ้นมาได้

จิตใจของเรา เวลาว่าสำนึกผิด สำนึกในกรรม ขอโทษกรรม จะส่งผลถึงเจ้ากรรมนายเวรหรือไม่

มันส่งผลถึงหรือไม่ละ มันส่งผล นี่ไง พูดถึงถ้าเรื่องเวรเรื่องกรรม เรื่องแก้กรรมๆ ถ้าแก้กรรม แก้กรรมไปแก้ที่ไหน

แล้วแก้กรรม แก้กรรมแต่ละภพแต่ละชาติ ความอาฆาตมาดร้ายของเจ้ากรรมนายเวรคือของบุคคลที่เราเคยทำร้ายเขาในภพชาติใดก็แล้วแต่ที่เราไม่รู้ไม่เห็น แล้วเขาเกิดความอาฆาตมาดร้าย เขาไม่โอหสีให้หรือก เขาอาฆาตแค้น

แต่เราก็ขอโทษกรรมๆ เราสำนึกได้เราก็ขออภัย เขาจะโอหสีให้หรือไม่ให้ เราก็พยายามขอโทษกรรม เราก็พยายามขอขมาลาโทษเพื่อความเป็นสำนึกผิด ความเห็นผิด เวลามันผิดมันผิดไปแล้ว เวลามันถูกต้องขึ้นมาเมื่อขอโทษกรรม นี่ไง มันถึงเป็นคติธรรมของชาวพุทธเราไง เวลาทำบุญทำกุศลแล้ว อนุโมทนา แผ่ส่วนบุญส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวรๆ

เราทำสิ่งใดมาเราจำไม่ได้หรือกแต่ละภพแต่ละชาติ แต่ถ้าเราได้ทำความบาดหมาง ความเจ็บช้ำน้ำใจให้กับผู้ใด เราขอโทษกรรม เราขออุทิศส่วนกุศล นี่มันเป็นคุณมันเป็นประโยชน์ จะได้ผลไม่ได้ผลละ มันได้ผลแน่นอน ได้ผลที่หัวใจเราปลอดโปร่ง

คนเรานะ ถ้ามันมีสิ่งใดหมักหมมในหัวใจ มันเก็บเอาไว้ทั้งนั้นนะ แต่ถ้าถึงเราจะรู้ไม่ได้ว่าเจ้ากรรมนายเวรของเราอยู่ที่ใด เจ้ากรรมนายเวรของเราเป็นบุคคลคนใดบ้าง แต่ชีวิตของเราที่มันกดดัน ที่มันทุกข์มันยาก ถ้าเราได้อุทิศ มันปลอดโปร่ง เห็นใหม่ ผลมันเกิดกับเราแน่นอน

เพียงแต่ว่า ทั้งล้มเหลว ทั้งสงสัย ทั้งไม่ยอมรับ ทั้งทำไม่ได้ เราเป็นมหาบุรุษ เราเป็นผู้ยิ่งใหญ่ เราจะไปยอมรับใคร เราจะไปนอบน้อมให้ใคร

กิเลสทั้งนั้นนะ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ เราอนุโมทนา เราขอให้เขาได้ประสบความสำเร็จ ให้เขามีบุญกุศล ให้เขามีความสุข สิ่งที่เราทำคุณงามความดี อุทิศส่วนกุศลนี้ให้ มันจะเกี่ยวกันไปไหมล่ะ

นี่พูดถึงว่าคำถาม คำถามมันก็เป็นคำถาม คำถามเฉยๆ แต่ถ้าเป็นความจริงๆ ผู้ที่กระทำนั้นมันจะรู้ของมัน แล้วจะเป็นสัจจะเป็นความจริงของมัน ถ้าเป็นความจริงของมัน แล้วถ้ามันฝึกหัด พอเป็นความจริงขึ้นมาแล้วมันจะเป็นอิสรภาพ มันไม่มีความลังเลสงสัย แล้วจิตใจมันอบอุ่น แล้วมันจะกลับมาฝึกหัดปฏิบัติ

แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติ ถ้าจิตมันลงสมาธิได้ อิม! นี่แหละคือสามัญฐานิกของเรา นี่แหละเพราะเรานึกได้ เราทำได้ เราได้ขอโหสิกรรม เราได้ทำคุณงามความดี มันจะเข้าสู่ความเป็นอิสระ คือจิตเป็นสมาธิ

แล้วถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ นั่น จิตมันจะก้าวเดินในทางสายกลางในพระพุทธศาสนา แล้ว มันจะเข้าสู่มรรคผล บุคคล ๔ คู่ แล้วถ้าทำของมันไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป ใ้ที่คำถามๆ มาที่ไรสาระเลยล่ะ แต่จิตก็ผ่านอย่างนี้มา มันก็ทุกข์มันก็ยากของมันมา แล้วถ้ามันทำได้มันจะเป็นสมบัติของมัน จบ

ถาม : ข้อ ๒๙๙๓. เรื่อง “ศีล ๕”

กราบนมัสการหลวงพ่อก หลวงพ่อมักเทศน์สอนว่า คนที่ถือศีล ๕ ไม่ต้องแขวนพระ ลูกจำได้ขึ้นใจ ลูกอยากถามหลวงพ่อกว่า พระพุทธเจ้าท่านทรงบัญญัติศีล ๕ ข้อนี้ ท่านเรียงตามลำดับความบาปไว้หรือไม่คะ ขอรบกวนหลวงพ่อกะ

ตอบ : นี่พูดถึงศีล ๕ ไง ถ้าศีล ๕ เวลาได้ฟังหลวงพ่อกมาบอกว่า หลวงพ่อกเทศน์สอนว่า คนที่มีศีล ๕ ไม่ต้องแขวนพระ ลูกจำได้ขึ้นใจ

เพราะแขวนพระๆ แขวนพระมันเป็นเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์วิเศษ เรื่องของโลกๆ เขา

แต่ถ้าเป็นทางธรรมๆ นะ ศีล สมาธิ ปัญญา ทาน ศีล ภาวนา ผู้ใดมีศีลๆ มีศีลของเขา ถ้าผู้ไม่มีศีลมันก็เป็นผู้ที่คลุกคลีอยู่กับอบายภูมิอบายมุข ถ้ามีศีลมีศีลย์ของเขาขึ้นมามันจะเป็นประโยชน์กับเขา

ถ้ามีศีล ๕ ขึ้นมา ถ้ามีศีลขึ้นมาแล้ว สีเลน สุคติ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา

เห็นหลวงพ่อบุญบ่อๆ เลยว่า ถ้ามีศีล ๕ ไม่ต้องแขวนพระ

คำว่า “แขวนพระ ไม่แขวนพระ” มันอยู่ที่หัวใจของคน ถ้าหัวใจของคนเขาชอบเขารักของเขา ผู้ที่นับถือพระบางที่เขาถือเป็นศิลปะ เป็นสิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรมต่างๆ มันก็ดูสวยงาม มันเป็นความประณีต แต่ถ้าคนที่เขาถือศักดิ์สิทธิ์วิเศษ นั่นก็ถือศักดิ์สิทธิ์วิเศษ

แต่ถ้าชาวพุทธๆ เรา เราถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธก็องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรมคือคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสงฆ์พระสงฆ์ก็พระอริยสงฆ์

ถ้าเรามีศีลมีธรรมแล้ว สุคติ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา ศีลมันครอบคลุมดูแลเราไง ถ้าศีลมันคุ้มครองดูแลเราแล้ว ความดี กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมหอมทวนลม พระเขาไม่แขวนหรือกเขาแขวนพระที่ใจ พุทโธๆ พระที่ใจ

เห็นไหม คนโบราณถ้าตกใจก็พุทโธๆ เขามีพระในหัวใจ ถ้าเขามีพระในหัวใจแล้วต้องไปแขวนพระกระเป๋องใหม่ แขวนพระเนื้อชิน เนื้อทองแดงไง อันนี้มันเป็นเฉพาะในสังคมไทย ในชาติอื่นเขาก็ไม่มีนะ เขาไม่ทำ

แต่นี้มันเป็นการถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ถือเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์คงกระพัน มันเป็นมาตั้งแต่สมัยโบราณ มันมีศีกมีสงคราม มีศีกมีสงครามมีการรบราฆ่าฟัน มันไม่มีที่พึ่งก็หวังพึ่งสิ่งนี้ แต่ในลัทธิอื่นเขาก็มีความเชื่อของเขาในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหมือนกัน เพราะอะไร เพราะคนมันไร้ที่พึ่งๆ

แต่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีรัตนตรัย เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ไง ถ้าเรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราศึกษาธรรมะแล้วเราฝึกหัดปฏิบัติของเรา เรามีศีลมีธรรมแล้ว กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมหอมทวนลม กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมคุ้มครองเรา

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติเนะ ถ้าใจเป็นธรรมๆ มันอหังการ ดูสิ อย่างเช่นหลวงตาพระมหาบัวท่านสอนไง ท่านบอกว่า ท่านไปอยู่ในป่าในเขา มันกลัวเสือ กลัวสาง กลัวไป

หมดเลย แต่เวลากลับแล้วมันไม่หนี พอไม่หนีขึ้นมามันใช้สติปัญญาไล่เง เลือมันมีขน เราก็มี เลือมันมีหนัง เราก็มี มันมีกระดูก เราก็มี มีไส้ มีพุง มีปอด มีตับ มีไต เรามีหมดนะ เราก็มีเง

พอพิจารณาไปด้วยปัญญานะ มันมีศีล มีสมาธิ พอปัญญามันพิจารณาของมันไป มัน ปลอดภัยงั้นนะ มันละมันวางหมดนะ โอ้โฮ! จากที่มันกลัวๆ มันแก้กลัว จิตใจมันอาจหาญนะ เดินเข้าไปหาเสือเลย เดินเข้าไปว่าจะไปลูบหัวเสือเลย แต่เดินไปที่ไหนมันก็ไม่เจอเสือ

แล้วท่านพูดเองด้วย “รับประกันได้ว่าเสือทำอะไรเราไม่ได้”

นี่เง กลิ่นของศีลกลิ่นของธรรมเง เวลามันมีศีลมีธรรมในหัวใจ มันจะไปกลัวอะไร

เสือ เริ่มต้นเพราะว่ามันยังหลงอยู่ ยังหลงอยู่ โดยสามัญสำนึกมันก็กลัว พอกลัวขึ้นมา ก็เลสมันกระตุ้นเง มันจะกัดเรานะ มันจะมากินเรานะ มันจะมาตะครุบเรานะ มันสร้างภาพ เวลาสติปัญญามันก็ไล่ เพราะว่าการสร้างภาพมันใช้ขันธ์ ๕ เหมือนกัน เวลา มีสติ มีสมาธิ เวลา มันใช้ปัญญามันก็ใช้ขันธ์ ๕ เหมือนกัน พอขันธ์ ๕ มันพิจารณาของมันไป มันก็ไล่ไล่ไล่สิ่ง จอมปลอมออกหมดนะ มันอยู่เฉพาะขันธ์ล้วนๆ นะ

ขันธ์ที่มีศีล มีสมาธิ ขันธ์ที่มันใสสะอาด ขันธ์ที่มันอุดมสมบูรณ์ของมันนะ เวลามันลืม เอมในหัวใจของมัน โอ้โฮ! มันพลิกจากกลัวๆ นี่นะ กลายเป็นความองอาจ กลายเป็นความกล้าหาญ

ท่านบอกว่า ท่านเดินลุยไปหามันเลย จนได้สตินะ เอ๊ะ! นี่เราจะบ้าหรือ เวลากลับจนใจ จะขาด เวลาอาจหาญนี่ลุกเข้าไปหาเขา มันไม่สมดุลดพอดี มันไม่เป็นมัชฌิมาปฏิปทา ท่านเลย เดินกลับมาในทางจงกรมของท่าน มาเดินจงกรมของท่านต่อเป็นความปกติธรรมดา

นี่เง ไม่ต้องแขวนพระ เวลา มีศีลมีธรรมขึ้นมา มันองอาจและกล้าหาญ และได้เด็ดเดี่ยว ถ้า มีศีลเง ฉะนั้น สิ่งที่มีศีล เวลามันเป็นจริงๆ มันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจนี้ เห็นไหม

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า ถ้ามีศีลมีธรรมขึ้นมาไม่ต้องแขวนพระ พระนั่นมีไว้เป็นที่ระลึกถึง ระลึกถึง พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ระลึกถึง แต่จริงๆ แล้วมีพระในหัวใจ แล้วถ้าหัวใจเป็นพุทธรูป มัน ไม่เป็นภาระรุงรัง แล้วไม่ต้องบำรุงรักษา แล้วใครขโมยไม่ได้ ใครไม่เห็น เราเป็นเจ้าของคนเดียว

ใครจะขโมยพระองค์นี้ไปจากหัวใจเราไม่เห็น เรายังเป็นเจ้าของพระองค์นี้ องค์ที่เป็นพุทธะอยู่ในหัวใจของเรา ถ้ามีพระอยู่ในหัวใจ

แล้วฝึกหัด ฝึกหัดทำความสงบของใจ ถ้าใจสงบแล้วนะ มันจะฝึกหัดใช้ปัญญา แล้วถ้าปัญญามันเกิดขึ้น ภาวนามยปัญญา ถ้าภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคตนะ

ไอ้ที่เวลาঙ্গেเลสงสัย ที่ไม่เข้าใจต่างๆ มันเป็นผู้ใดเห็นธรรมเลยละ เห็นสังขธรรม เห็นความจริงในใจของตนเลย

ใจของตนที่มันโลเล ใจของตนที่มันไม่เอาไหน ใจของตนที่กิเลสมันครอบงำ ใจของตนที่มันคิดตามกิเลสที่มันอยากยิ่งใหญ่ อยากจะครอบงำคนอื่น อยากจะให้คนอื่นรับรอง บ้า บ้า ถ้ามันเป็นจริงนะ

ฉะนั้น เขาว่า ลูกอยากถามว่า พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติศีล ๕ ไว้ เรียงตามลำดับความบาปใช้หรือไม่

ไม่ใช่

ศีล เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติฯ บัญญัติแต่ละข้อ เริ่มต้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม เทศนาว่าการได้พระอรหันต์ ๖๐ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ เธออย่าไปซ้อนทางกัน แล้วเผยแพร่ธรรมไปไง มีผู้บรรลุนิพพาน เยอะแยะไปหมดนะ

ที่นี้พอมันมากขึ้นๆ พระจุนทะไปเห็นเขา เห็นลัทธิอื่นเวลาศาสดาเขาตายไป มีปัญหา มาก จะมาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าทำไมไม่เป็นแบบนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เขาไม่มีศีล ไม่มีกฎหมาย

พระจุนทะให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ บอกว่ามันยังไม่มีเหตุ

แล้วพอมีพระสุทินเป็นลูกเศรษฐี สุดท้ายแล้วบวชเป็นพระ ไปเยี่ยมบ้าน แล้วพ่อแม่ขอ
ทายาทไว้สืบสกุลใจ ก็ไปเสพบกับอดีตภรรยาของตน แล้วพอเสพแล้วเขารู้ว่ามันผิด เพราะไม่มี
ศีลก็ยังมีข้อห้าม แต่ว่ามันก็ไม่สมควร แต่พระพุทธรเจ้าก็ยังไม่ได้บัญญัติศีลใจ

ถึงสุดท้ายแล้วเวลาเขาสำนึกผิดใจ ไปคุยให้พระฟัง พระมาฟ้องพระพุทธรเจ้า
พระพุทธรเจ้าถึงได้เริ่มบัญญัติเป็นศีลข้อแรก พระสุทินเป็นต้นเหตุ ต้นเหตุแล้ว ผู้ที่ยังไม่มีศีล ยัง
ไม่ได้กำหนด ไม่มีอาบัติ แต่ตั้งแต่นั้นมา ปาราชิก ๔ สังฆาทิเสส ๑๓ อนิยต ๒ นิสสัคคิย
ปาจิตตีย์ ๓๐ แล้วปาจิตตีย์ ๙๒ แล้วก็เสขิยะ เรื่องศีล เรื่องธรรม

ฉะนั้น คำว่า “ศีล ๕” ศีล ๕ ท่านก็บัญญัติไว้ตั้งแต่ต้นแล้ว ปาณาติปาตา มันอยู่ในธรรม

ฉะนั้นบอกว่า ศีลบัญญัติอย่างไร ข้อไหน

มัน ๔๕ ปีที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงชีพอยู่ ๔๕ ปี แล้วบัญญัติ จะบัญญัติ
ข้อนั้นๆ มันอยู่ในพระไตรปิฎก ไปศึกษาค้นคว้าได้

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า ศีล ๕ นี้บัญญัติไว้เพื่อประชาชน ศีล ๘ ก็พวกที่เป็นอุบาสก อุบาสิกา ศีล
๑๐ สามเณร ศีล ๒๒๗ พระ ศีล ๓๑๑ ของนางภิกษุณี ศีลก็คือศีล

ฉะนั้นบอกว่า บัญญัติข้อนั้นเพื่อเหตุนี้ บัญญัติข้อนี้เพื่อเหตุนี้

มีต้นเหตุหมดนะ เพราะต้องมีเหตุ พอมีเหตุแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอ้าง
เหตุนี้ แล้วก็บัญญัติเป็นศีล เป็นวินัย แล้วพระอุบาลีเป็นผู้ที่ทรงจำมา พระอุบาลีทรงจำธรรม
วินัย พระอานนท์ทรงจำสูตรตันตปิฎก ธรรมและวินัย

เวลาธรรมและวินัยแล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานแล้วถึงได้ทำ
สังคายนา มาเรียบเรียงเป็นสิ่งที่ว่าอยู่ในพระไตรปิฎกที่เราศึกษาค้นคว้ากันอยู่นี้ นี่พูดถึง
ศีลธรรม

แต่เวลาในปัจจุบันนี้เรามีศีลมีธรรมของเรา ถ้ามีศีลมีธรรมของเรา มันอยู่ที่หัวใจของคน
หัวใจของคนที่ยังคง เห็นไหม ครูบาอาจารย์ของเราเรื่องศีล สีเลน สุขคติ ยนฺต สีเลน โภคสมุปทา

ศีลคุ้มครองดูแลตั้งแต่เช้าป่า ตั้งแต่ประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ ศีลนี้คุ้มครอง มั่นหวาดมั่นกลัว มั่นทุกขมึ้นยากขนาดไหน ศีลนี้คุ้มครอง แล้วถ้ามันมีกรรม มีกรรมขึ้นมาในหัวใจแล้วจบเลย

เพราะสิ่งในโลกนี้ทุกอย่างเป็นสมมุติบัญญัติทั้งสิ้น เป็นของสมมุติๆ เป็นวาระทั้งสิ้น ฝึกมีอายุขัย เทวดาก็มีอายุขัย เทวดา อินทร์ พรหมมีอายุขัยทั้งสิ้น เวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะทั้งหมด

มนุษย์ มนุษย์ก็เวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ แต่มาบวชเป็นพระเป็นสมมุติสงฆ์ เวลาประพฤติปฏิบัติเป็นอริยสงฆ์ อริยสงฆ์ บุคคล ๔ คู่ ก็แต่ละคู่เกิดแต่ละภพแต่ละชาติแตกต่างกัน เวลาสิ้นกิเลสแล้วจบ ไม่เกิด ไม่ตาย ไม่เวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ มั่นเหนือวัฏฏะ เหนือโลกเหนือทุกอย่างเลย แล้วมันจะไปห่วงไหวอะไรกับใคร มันจะเหลวไหลอะไรไปกับใคร

แต่ที่มันเหลวไหลๆ เหลวไหลๆ แล้วก็ยก อันนั้นดีกว่าอันนั้น อันนี้ดีกว่าอันนั้น อันนั้นดีกว่าอันนี้ ยกทิวฐิมานะ ยกความเห็นผิดของตน เหยียบย่ำคนอื่นคนทั้งหลายทั้งปวงทั้งสิ้น

แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ นะ มันเกิดความสังเวช มันเป็นธรรมสังเวช สังเวชที่ว่า คนที่มันหลงมันไหล มันไม่รู้ จะบอกว่ามันโง่เขลาอย่างนั้นนะ มันทั้งโง่ทั้งเขลา ทั้งมีมุมนองมีทิวฐิมานะ ร้อยแปดพันเก้า แล้วก็ฟาดฟันกันด้วยทิวฐิมานะอันนั้น

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติเป็นบุคคลคู่ที่ ๔ มานะ ๙ ทิวฐิมานะ ความถือผิด เห็นผิด จิตได้สำนึกทั้งหมด ทำลายทั้งสิ้น มันไปติดขัดอะไร มันไม่ไปติดขัดอะไร มันถึงไม่มีสูง ไม่มีต่ำ ไม่มีย้ายใครใดๆ ทั้งสิ้น มันมีอย่างเดียวเท่านั้นนะ มีธรรมสังเวช มันสังเวชในใจ สังเวชถึงผู้ที่เห็นผิด ผู้ที่มีดบอด แล้วย้ายกันโดยทิวฐิมานะของตน แต่ถ้ามันสิ้นกิเลสแล้วมันจะไปย้ายใครๆ ได้ ในเมื่อมันไม่มีตัวไม่มีตน ไม่มีสิ่งใดๆ ทั้งสิ้นที่จะไปย้ายเขา แม้แต่ตัวเอง ไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่น

ถ้าเบียดเบียนตนๆ เบียดเบียนตนก็มีความเห็นผิด มีความหลงผิดมันถึงได้เบียดเบียนตน เบียดเบียนตนแล้วคิดว่าตนยิ่งใหญ่ ตัวเองเก่งกว่าเขา ตัวเองมีความรู้มากกว่าเขา ตัวเองจะเหยียบย่ำย้ายเขา

มันต้องเบียดเบียนตัวเองก่อน ถ้าไม่เบียดเบียนตัวเองก่อน มันก็จะไม่มีอะไรไปเบียดเบียนคนอื่นไง เวลาเบียดเบียนตัวเอง ตัวเองก็ไม่รู้ เพราะตัวเองก็เลสท่อมหัว แล้วก็ไปเบียดเบียนคนอื่น ไปทำลายคนอื่น ย่ำยีคนอื่นขึ้นมา ยังคิดว่าตัวเองยิ่งใหญ่

นี่ไง แขนงพระไง แต่ถ้าเขามีพระในใจ ไม่ไปเหยียบย่ำย่ำยีใครใดๆ ทั้งสิ้น ถ้ามีพระในใจ

ฉะนั้น คำว่า “ศีล ๕” ฉะนั้น มันก็เป็นคำพูดของเราเอง

หลวงพ่อบอกว่า ถ้ามีศีล ๕ ไม่แขนงพระ มีพระอยู่ในใจ

นี่ก็ชี้ปากเราไง ชี้ปากเราให้เห็นว่า ภูมิฐานะ ภิเลสในใจของคน มันทำลายใจดวงนั้น แล้วก็ไปทำลายคนอื่น

ถ้ามันมีพระในใจ ไม่ต้องแขนงพระ เป็นพระในใจ มันจะไม่ย่ำยีใจตัวเอง มันจะไม่หลอกตัวเอง แล้วถ้ามันไม่ย่ำยีใจตัวเอง ไม่หลอกตัวเอง มันจะไปทำร้ายใคร จะไปทำร้ายคนอื่นได้อย่างไร ไม่มี

แต่นี้เพราะแขนงพระไง พระเต็มคอเลย แล้วตัวเองก็ภูมิฐานะเต็มหัวเลย แล้วก็คิดว่าตัวเองดีกว่าคนอื่นไง

แต่ถ้าเป็นจริงแล้ว ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต จบ